

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/104/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124413829
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124413829.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti AIR POINT s.r.o., Sverepec, Sverepec 478, IČO: 53 400 194, zastúpenej advokátom Mgr. Michalom Kurnotom, Žaškov, Páľovská 400/5, proti žalovanej obchodnej spoločnosti KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpenej advokátom JUDr. Baltazárom Mucskom, Bratislava, Vajnorská 55, o zaplatenie sumy 386,89 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 13. decembra 2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že po podaní odporu žalovanou bol zo strany žalobkyne podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že žalobkyňa sa žalobou domáha voči žalovanej občianskoprávneho nároku, a preto nie je založená kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III, ale na prejednanie sporu je príslušný Mestský súd Bratislava IV. Uviedol, že predmetom sporu je nárok na náhradu škody, ktorý si žalobkyňa ako poškodená uplatňuje voči poisťovni škodcu. Škodca spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k poškodeniu vozidla žalobkyne, následkom čoho si poškodená dala vozidlo opraviť v autoservise. Autoservis výšku škody na vozidle vyčíslil na sumu 969,05 eur, avšak žalovaná v rámci likvidácie danej poistnej udalosti časť škody v sume 386,89 eur neuzнала z dôvodu neúčelne vynaložených nákladov na opravu vozidla a žalobkyni preto vyplátila náhradu škody krátenú o sumu 386,89 eur. Mestský súd Bratislava III má za to, že medzi žalobkyňou a žalovanou nie je žiadny záväzkovoprávny vzťah v zmysle ustanovení Obchodného

zákonníka, naopak na spor je potrebné aplikovať ustanovenie § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZP“) a subsidiárne príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, preto sa jedná o spor občianskoprávnej povahy. Na podporu vysloveného záveru Mestský súd Bratislava III poukázal aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Ndc/55/2023 zo 7. decembra 2023 a sp. zn. 5Ndob/7/2024 z 25. apríla 2024.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

4. Podľa ust. § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

6. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

10. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

13. Z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplýva, že v predmetnom spore sa žalobkyňa-právnická osoba (držiteľka poškodeného motorového vozidla) domáha voči žalovanej - právnickej osobe (poisťovateľke škodcu) nároku na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. K vzniku škody na vozidle žalobkyne došlo prevádzkou vozidla škodcu, pričom škodca mal v čase škodovej udalosti so žalovanou uzatvorenú platnú poisťňu zmluvu, predmetom ktorej bolo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Uplatnený nárok má svoj zákonný podklad v § 15 ods. 1 zákona o PZP, ktorý oprávňuje poškodeného uplatniť si svoj nárok na náhradu škody priamo voči poisťovateľovi. Žalobkyňa si objednala opravu poškodeného vozidla v autoservise, ktorý na úhradu odplaty za opravu poškodeného vozidla vystavil faktúru v sume 969,05 eur. Žalovaná následne žalobkyňu informovala o ukončení likvidácie škodovej udalosti a vyplatila jej poisťné plnenie v sume 582,16 eur. Poskytnutú náhradu škody žalobkyňa krátila o sumu 386,89 eur s odôvodnením, že v uvedenej časti opodstatnenosť nákladov vynaložených na opravu poškodeného vozidla žalobkyne nebola preukázaná. Nárok na zaplatenie sumy predstavujúcej rozdiel medzi nákladmi na opravu poškodeného vozidla vyplývajúcimi z vyššie uvedenej faktúry autoservisu a poskytnutým poisťným plnením si preto žalobkyňa uplatnila voči žalovanej v predmetnom konaní.

14. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku, konanie začaté na upomínacom súde, ktoré v dôsledku podania návrhu žalobkyne na pokračovanie v konaní pokračuje na súde príslušnom podľa Civilného sporového poriadku, tvorí jeden celok, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú

rozhodné okolnosti v čase začatia konania (§ 36 ods. 2 CSP). Mestský súd Bratislava III, ktorému bola vec postúpená upomínacím súdom na pokračovanie v konaní vo veci nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP účinnou od 1. júna 2023, skúmajúc príslušnosť súdu v zmysle § 40 CSP, vyslovil nesúhlas s postúpením veci s odôvodnením, že nie je kauzálna príslušným súdom na rozhodnutie daného sporu, keďže sa jedná o spor občianskoprávnej povahy, na ktorý je vecne a miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť dôvodnosť nesúhlasu Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu.

15. Podľa záverov najvyššieho súdu, predmetný spor, v ktorom ide o nárok na náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý si uplatnila žalobkyňa z pozície poškodenej priamo voči poisťovateľovi škodcu, nespadá pod žiadny z prípadov, ktorý by zakladal kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III, ako sa domnieva postupujúci upomínací súd. Pre založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III podľa ust. § 22 písm. a) CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 Obchodného zákonníka považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti Obchodného zákonníka. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, keďže nie je naplnený základný predpoklad podľa ust. § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak pri jeho vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodného záväzkového vzťahu, a teda obchodnoprávneho sporu, nepostačuje, že na strane žalobcu a na strane žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, keďže rozhodujúca je právna povaha nároku uplatneného v súdnom konaní.

16. Žalobou uplatnený nárok zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nemožno radiť medzi nároky obchodnoprávnej povahy, predmetný spor je sporom občianskoprávnym. Rozsah poistenia zodpovednosti za škodu upravuje § 4 zákona o PZP, kde jednotlivé nároky, ktoré sa z povinného zmluvného poistenia hradia, sú stanovené druhovo. Samotná zodpovednosť za škodu je však upravená ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ktorý sa v danej veci použije subsidiárne. Vzťah žalobkyne a žalovanej nie je vzťahom poškodeného a škodcu, ale vzťahom osobitným, ktorého podstatou je verejnoprávna potreba náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Čiastočne verejnoprávna povaha poistenia vedie k tomu, že vzťah žalobkyne a žalovanej nie je bežným vzťahom veriteľa a dlžníka. Uvedené vyplýva i z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. októbra 2021, sp. zn. III. ÚS 215/2020.

17. Žalobkyňa a žalovaná sú síce podnikateľmi, ale náhrada škody uplatnená v tomto konaní nie je vyvodzovaná z ich vzájomného záväzkového vzťahu. Strany medzi sebou navzájom neuzavreli žiaden zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Požadované plnenie je vyvodzované z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré je upravené zákonom o PZP, so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka, obsahujúceho úpravu poisťných zmlúv. Uplatnený nárok má pôvod v škodovej udalosti, pri ktorej je náhrada škody uplatňovaná ako plnenie z poisťnej zmluvy uzatvorenej medzi držiteľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda a poisťovateľom. Náhradu škody si poškodená uplatňuje priamo voči poisťovateľovi a nie voči subjektu, ktorý jej spôsobil škodu. Tento vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom o PZP a Občianskym zákonníkom. Medzi žalobkyňou a žalovanou nie je v tomto prípade obchodný záväzkový vzťah (obdobne viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndob/31/2024 z 24. septembra 2024, tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Ndob/6/2024 z 20. novembra 2024).

18. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. a) CSP].

19. Keďže v danom spore o príslušnosť bolo najvyšším súdom zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, resp. jedná sa o spor občianskoprávny, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III, nebol správny. Nakoľko sa nejedná o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie a rozhodnutie vo veci sa prednostne neaplikuje kauzálna príslušnosť podľa § 22 CSP. V tomto prípade je tak na konanie a rozhodnutie vo veci v súlade s §§ 13, 15 ods. 1 a 12 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 4 zákona o sídlach a obvodoch súdov príslušný všeobecný súd žalovanej - Mestský súd Bratislava IV.

20. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, keďže na konanie v danom občianskoprávnom spore je vecne a miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.